

PSYKIATRIEN PÅ KOMMUNEHOSPITALET

OPHOLDSTUE PÅ PSYKIATRISK AFDELING, CA. 1986

Bygning 24 husede tidligere Kommunehospitalets psykiatriske afdeling. Afdelingen blev oprettet i 1870, men der havde været psykiatriske patienter tidligere. I 1880'erne og 1890'erne var det særligt patienter med melankoli, hysteri, misbrugsrelaterede sygdomme eller den nye samfundssygdom neurastheni, der blev indlagt.

Diagnosen neurastheni dukkede op i 1870'erne og blev i samtiden tolket som en udpræget urban lidelse. At stadig flere mennesker fik stillet diagnosen, blev kædet sammen med den moderne storbyes mangfoldige sanseindtryk og pulserende liv. Den voksende by med dens travle mennesker, larm, sporvogne, jernbane, buldrende hestevogne og uro var simpelthen for meget for et menneskes nerver.

Symptomerne var bl.a. overanstrengelse, kedsomhed, koncentrationsbesvær og søvnløshed. Sygdommen blev især konstateret hos personer, der beskæftigede sig med kunst, videnskab og litteratur, personer, der var meget politisk aktive, samt hos forretningsfolk og børsspekulanter. Studerende kunne også være i farezonen, hvis de blev for optagede af deres studier, ifølge Benjamin Richardssons *Diseases of Modern Life*.

Amalie Skram blev indlagt på psykiatrisk afdeling på Kommunehospitalet i 1894

Sygdommen blev betragtet som et samfundsproblem, og i 1887 konkluderede psykologen Sigmund Freud, at neurastheni var den mest udbredte sygdom i samfundet overhovedet.

En af de mange københavnere, der fik stillet diagnosen var den norskfødte forfatter Amalie Skram, som blev indlagt på Kommunehospitalet i 1894. Hun nedfældede sine oplevelser i romanerne *Professor Hieronimus* og *På Sct. Jørgen*, hvori hun rettede en stærk kritik mod Knud Pontoppidan, den ledende overlæge på Kommunehospitalets psykiatriske afdeling, som hun tilskrev ansvaret for sin fejlbehandling. Med bøgerne var Skram med til at starte en bredere debat om psykiatrien – på Kommunehospitalet og i samfundet som helhed.

“For den, der er vant til Livet paa Landet, gjør Forvirringen og Uroen (i storbyen), Synet af de ilsomt passerende Mennesker og Larmen af de forbifarende Vogne et ligefrem fortumlene Indtryk”

Knud Pontoppidan, overlæge på Kommunehospitalets psykiatriske afdeling, om årsagen til neurastheni

PATIENTERNES OPHOLDSTUE, 1900

KØBENHAVNS
MUSEUM
MUSEUM OF
COPENHAGEN

KØBENHAVNS UNIVERSITET